

Již dvacátá porodnice se zapojila do unikátního projektu Perinatal. Pomáhá s duševním zdravím v těhotenství a po porodu

12. 9. 2023, KLECANY – Porodnicko-gynekologická klinika Pardubické nemocnice se stala dvacátou porodnicí zapojenou do unikátního projektu Perinatal. Ten je dílem Centra perinatálního duševního zdraví Národního ústavu duševního zdraví (NUDZ) a zaměřuje se na včasnou pomoc v případě duševních obtíží během těhotenství a po porodu.

Péče o fyzické zdraví rodičky i miminka je v České republice na velmi dobré úrovni. O psychickém zdraví už se ale tolik nemluví. Pro rodičku může těhotenství, porod nebo situace po něm znamenat kromě velké radosti také obavu či stres. Jde o novou situaci, která je spojena se změnou životního stylu. Ta se může podepsat i na psychickém stavu rodičky. S příznaky duševních onemocnění se přitom v různé míře potýká až 40 tisíc žen v těhotenství či po porodu ročně. „Z našich dat vyplynulo, že až 75 % žen v České republice, které zažívají na mateřské či rodičovské dovolené duševní potíže, nevyhledá odbornou péči. Aktivní vyhledávání rizikových příznaků u žen a jejich zapojení do systému péče je proto cestou, jak dostat pomoc k ženám, které ji potřebují. A právě na to se náš projekt zaměřuje,“ vysvětluje vedoucí Centra perinatálního duševního zdraví NUDZ Antonín Šebela.

Jednoduchý dotazník

„Hlavní přínos tohoto screeningového programu vidíme v tom, že může u rodičky pomoci odhalit skryté duševní potíže,“ potvrzuje přednosta Porodnicko-gynekologické kliniky Pardubické nemocnice Germund Hensel. „Důležité je, aby maminky věděly, že pokud se jim něco takového přihodí, mají se kam a na koho obrátit,“ dodává.

Princip projektu Perinatal je přitom jednoduchý a velmi efektivní. Rodičky v porodnici vyplní na tabletu dotazník s deseti položkami, který mapuje jejich aktuální psychické rozpoložení. Ten je vyhodnocen a rodičce je následně nabídnuta specializovaná pomoc prostřednictvím tzv. peer konzultantek organizace Úsměv Mámy, se kterou dlouhodobě Národní ústav duševního zdraví spolupracuje. Screeningový dotazník mohou vyplnit i ženy, jejichž porodnice do projektu zapojena není: je dostupný zdarma na webu perinatal.cz. Screening je také dostupný ve spolupracujících gynekologických ambulancích.

„Screeningem v těhotenství prošlo asi 2 500 žen a screeningem po porodu již prošlo více než 12 500 žen, přičemž u cca 20 % výsledek screeningu ukázal riziko možných psychických obtíží. Těmto ženám byla nabídnuta další pomoc v rámci našeho krokového systému péče. V rámci dalšího výzkumu jsme zjistili, že se mezi těmito ženami nejčastěji jednalo o úzkostnou problematiku a poruchy nálady. Náš program měl významný vliv na snížení depresivní a úzkostné symptomatologie a významný vliv na zvýšení kvality života související se zdravím,“ popisuje výzkumná pracovnice Centra Kristýna Hrdličková.

Vytváření systematické péče

Z malého pilotního projektu se program rozšířil do dvou desítek porodnic a nadále funguje v gynekologických ambulancích. Spolupracující porodnice jsou například v Praze (Vinohradská Fakultní nemocnice, Thomayerova nemocnice, Ústav péče o matku a dítě, Fakultní nemocnice Bulovka), Písku, Slaném, Plzni, Mostu, Chomutově, Kroměříži, Šternberku, Šumperku, Zlíně, Brně, Karlových Varech, Olomouci, České Lípě, Hradci Králové, Prostějově, Pardubicích, a nově též v Hořovicích.

„Od roku 2021, kdy se i díky podpoře Fondů EHP a AZV ČR věnujeme tématu systematictější, se nám podařilo dostat problematiku perinatálního duševního zdraví do odborných kruhů gynekologů a porodníků. Pravidelně pořádáme nebo se účastníme odborných konferencí, zvyšujeme povědomí o problematice mezi širokou veřejností, například prostřednictvím sociálních sítí. V rámci NUDZ vzniklo specializované Centrum perinatálního duševního zdraví, jediné svého druhu v ČR. Systematická péče o duševní zdraví rodin v perinatálním období u nás dosud neexistovala a právě ji tvoříme. V následujícím období chceme pracovat na propojení zapojených porodnic a zařazovat další gynekologicko-porodnická pracoviště. V blízké budoucnosti také zacílíme na rozšíření možných služeb v návaznosti na screening,“ uzavírá Antonín Šebela.

Pro další informace, prosím, kontaktujte:

Mgr. Jan Červenka

tiskový mluvčí

E-mail: jan.cervenka@nudz.cz

Telefon: +420 774 851 335